

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadónálban érvény:
 Egész évre — 10 kor.
 Segyédévre — 4 .
 Kályha kávéval hozzá:
 Egész évre — 20 kor.
 Segyédévre — 5 .
 Vádira postán szállítva:
 Egész évre — 24 kor.
 Segyédévre — 6 .

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik mindennap a hétvége és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadónál:
 Nagyvárad, Apáca-utca 3.

A szerkesztőség kérésre visszaküldi vagy megvásárolja nem vállalkozik.

Hirdetések és hirdetések a kiadónálban intézendők.

Helyes cím: 6. sz. 3. sz.

NAGYVÁRAD nov. 12.

Tettekkel tényező.

Jó nevelésű kisértek mindig fehérben szoktak megjelenni. Ez olyan ősi konvenczió, hogy még a kéményseprők lelkei se vonhatják ki alóla magukat.

Fehér lepel, fehér arc — ez a kisértek divat.

Most a Bánffy lelke kisért, szintén fehérben.

Annyira tiszta, hogy rá se lehet ismerni.

Zászlót bont Kolozsvárott november 22-ikén s programja röviden »Egységes, egy nyelvű, erős gazdag magyar állam.«

Bővebben a program pontjai ezek:

1. Tiszta politikai erkölcs alapján álló új pártalakulás kell
 2. Önálló vámterület, önálló bank.
 3. Telepítési politika, az alföldi nagybirtokok parcellázásával.
 4. A városi autonómia kitérítése s ezek kárpótlása állami funkciókért.
 5. A szavazó jog kiterjesztése. E leg-szentebb polgári jogban, kuriális uton a nem szavazati jogosok is részt vesznek.
 6. A tisztviselői fizetés rendezés.
 7. A magyar nyelv joga.
 8. Magyar kommandó, czimer, bírásokodás, magyar nyelv a hatóságokkal való érintkezésben.
 9. A magyar állam önállóságának ki-domborítása a diplomáciában.
- Ezek a főpontok, melynek alapján zászlót bont a — szarka-párt.

Ó! hát van-e egyetlen fényes pont a pártok programjában, melyet össze nem lopkodtak szarka módra ebbe az új programba?

Mondott-e szörnyűbb kritikát valaha valaki Bánffyra, mint ez az ő programja?

Ime önmagával szemben maga is széccsesszióba ment.

Hushagyó kedden bukott meg Bánffy, 1899 február 14-én s farsangi tréfával kezdi kisértek járását 1903-ban.

1. Tiszta politikai erkölcsöt hirdet!

Óh! szelid nyomás, o populus Bánffy-anus, óh! örökké híres Bánffy választások és Rohonczy által feltálat 4 milliós pártkassza! Alljatok erkölcsi alapra.

2. Önálló vámterület és bank!

Óh! ischli klauzula, örökös vám és örökös kiegyezési merénylettel! Forduljatok meg sirjaitokban!

3. Birtok parcellázás az alföldön.

Hm! Vajjon ott van-e a Bánffy ur birtoka, vagy más zsebére politizál? Nem ő hirdette-e, hogy nincs Magyarországon szocziálistizmus?

4. Városi autonómia és kárpótlás állami tevékenységért!

No! hivatalos presszió és fekete kabinet, mit szóltok ehhez? Városokra nyomolt anyakönyvi terhek és elszedett regále-bérletek halljátok, mit beszél szerzőtök?

5. Szavazó jog kiterjesztése? Bánffy! Bánffy! hát ki hozta be a szavazatok megsemmisítését, a közbe lövetést, a napokig tartó szavaztatást? A szavazók számának kiterjesztését is csak úgy is-

merjük a Bánffy-korból, hogy halottakat is engedtek szavazni itt-ott, erre-arra.

6. Tisztviselői fizetés rendezés! Most jutott eszébe, vagy előbb? Lóláb ez, nem program.

8. Magyar kommandó, zászló stb.

Hát ki nyitotta meg a Vaskaput sárgafekete zászló alatt? Ki mondta háromszinű rongynak a zágrábi sértéskor a nemzeti színű zászlót?

Inkább elhiszem a Bánffy régi kinyilatkoztatását, hogy Koppenhága Ausztriában van s a szocziálistizmust Szent Simon csinálta, mint azt, hogy ezt a pontot őszintén vallja.

Nem zászlóbontás ez, hanem szarkafészek rakás. Van itt lopás Szélltől, Apponyitól, Zichy Jánostól, Ugrontól, Kossuthtól, szocziálistáktól, csak Bánffy-programm nincs benne.

Azaz hogy benne nincs, de alatta ott lappang, mint puder alatt a mozdás hiánya.

A kisértek mesébe való, nem tettekkel tényezőnek.

Nyugodjanak a halottak, ne háborgassák az élőket.

Ha Canossába akar menni Bánffy, tegye nyíltan, de zászlót az bontson, aki előbb nem köpdöste meg azt.

Tiszta politikai erkölcsi alap és Bánffy úgy dalolhatnak egymásnak, mint a Bob herczeg tündére: »Te más világban — én más világban.«

P-y.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Karácsony egyedül.

Irta: Léon Xanrof.

Drága barátom!

Egy hete épen, hogy én Sevillába utazott a rokonával, a karácsonyi ünnepélyek megtekintésére. Nem értem, hogyan volt én képes magát erre az utazásra elhatározni és hogyan engedhettem én el őt. Nem gondolja-e ő is, hogy százszorta üdvösebb lett volna itthon maradnia?

Ami az én rokonát illeti, az ilyen festőművészeknek különös az eszközjárása; mit is beszélnek előttem mindenféle színkről, pittoreszk csoportozatokról! Miattam akár valamennyi pikírt elvihetné az ör... a vágyódása Sevillába; én bizony egyet sem marasztalnék itt közülök.

De már ami téged illet — megbocsátasz, hogy tegezek — egy családnya részéről még sem épen illő, hogy házat, gyereket, férjet itt hagyjon s neki menjen a világnak. Cornélia, a Grachusok anyja, bizonyára nem tette volna mg ezt! Nekem, mint férjnek és családapának, nem eshetik valami kellemesen az, hogy üresnek találjam a fészket, ha a miniszteriumból haza jövök, — ahelyett, hogy a farszató nap munkája után a hitves ölelése fogadjon és gondossága felüdítse elernyedt lelkemet. Teringettét, hát arra való vagyok én, hogy a háztartás könyvét vezessem és felügyeljek a te fiadra!

Micsoda könyvek! és micsoda fiu!

Hát még a cselédünk, akit te állandóan elhalmazol dicséretekkel; akinek én minden hónapban föl kellett hogy emeljem a fizetését, — mennyi művészettel lopja meg ez a lány a gazdáját; az egyszerűen felháborító.

A fiaddal azonban még rosszabbul áll a dolog. Valóban egész talány előttem, hogy ez

a gyermek egyetlen jellemvonásában sem hasonlít hozzám. Bizonyára a te rokonod példája az oka ennek az elfajulásnak, akit te mindenáron a fiad keresztapjának erőszakoltál. Mégis szertelennek tartom, hogy egy gyermek, akinek ilyen intelligens az atyja, mint én, tizenégy éves korában is még holmi művészi álmok után törekedjék a komoly kötel-esség helyett, amit atyjában lát.

Amióta elutaztál, ez a gyermek engem — enyhén szólva — elbutít. Ha az iskolából jön, megáll a könyvkereskedések kirakatai előtt és ott écsorog, bámul azok előtt a képek előtt, amelyeket a rokonod rajzol a »Petit Journal«, meg a »Gil Blas« számára. Én persze addig várhatok rá az ebédrel s ha végre haza jön, hallgatag, bámsz módon megeszi az ebédet, aztán pedig odaül a zongora elé és órák hosszat kalimpál rajta.

Ha elzárom a zongorát, kimegy a konyhába és ott beszantja a cselédet. Igen, olyan hangon beszél vele, amely épenséggel nem illik

Uj üzlet!
FISCHER SÁMUEL
 üzletvezető vezetése alatt
KASSOVITZ FÜLÖP
 czég (Zöldfa utca 36. sz. alatt)

egy minden igényt kielégítő
Férfi
Fiu és
Gyermek
RUHA
 fiók üzletet nyitott.
 Ruha megrendelések olcsón és jutányosan vállaltatnak mérték szerint.

Amidőn legjobb, saját gyártmányu s az egész országban hírnévre szert tett kész férfi és gyermek öltönyöket, felöltöket, raglán ulster és sport kabátokat, szőrmeárukat és utazó bundákat megvételre ajánlom, biztosítom a n. é. vevőközönséget, hogy feltűnő olcsó és kitűnő áruim mindenütt meglegedést fog kelteni.
 B. látogatást kér
FŐ-ÜZLET:
 Zöldfa-utca, Stern Gyula czéggel szemben.
Kassovitz Fülöp
 fiók-üzlete Zöldfa-u. 63.

Kacska az ugrai mandátumról.

A tegnapi vidéki lapok egy része, így többek közt az »Arad és Vidéke«, a »Debreczeni Ujság« azzal a hírrel lepték meg olvasóikat, hogy dr. Stocker József visszalépett az ugrai jelöltségtől s így gróf Tisza István egyhangulag lesz megválasztva újra a kerület képviselőjéül. A budapesti U. H. meg azon hírt közölte, hogy b. Bánffy Dezső is fellép az ugrai kerületben s Ugron Gábor lesz a kortese. — Ez meg aztán a legnagyobb kacska.

Az illető lapok fővárosi tudósítóját csupán kortesfogásból ugrathatta be az ellenpárt e hír terjesztésébe, mert ennek semmi komoly alapja nincs. Sőt ellenkezőleg. A függetlenségi párt a legnagyobb elzántsággal és reménytelenséggel viszi Stocker József lobogóját a küzdelembe. Vasárnap indul Stocker a kerületbe, hova Barabás Béla, Tóth János, Lengyel Zoltán s több más képviselő fogja kíséretét. Így alapos kilátás van erős küzdelemre, sőt meglepetésre is. — Itt említjük meg és igen sajnálatosnak tartjuk, hogy még az ellenjelölt el sem indult útjára programbeszédet mondani, s a kormánypárt már is felekezeti alapon is megkezdte az ellenzéki jelölt ellen a hadjáratot, amint ez a N—d-ban tegnap megjelent kortesnóta egyik strófájából kitetszik. Ez nem tisztességes fegyver a küzdelemben. Sajátságos, a legutóbbi általános választáson, lévén az ellenzéki jelölt izraelita, ez alapon közdöttek ellene, most meg azért, mert — pápista. Ugy látszik, a főkortes urak nem az embert és politikai állásfoglalását nézik, hanem a vallást.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, nov. 12.

— Lesz-e éjjeli ülés?

Ezzel a kérdéssel lépett be ma mindenki a Házba. Az ellenzék gyűlöhelyein tegnap arról a tervről beszéltek, hogy egyetlen zárt üléssel éjjel kinyújtják az ülést. Ma a folyosón és a Házban bizonytalannak mondják az éjjeli obstrukciót. A harc legpregnansabb képviselői azt erősítik, hogy nem lesz ilyen hosszú ülés, ha Tisza csak az ujonczjavaslat napirendre

tüzését kéri, ha azonban egyebet is be akarunk vele csempészni, akkor azt mondják, ha egy hétig nem végződik be az ülés, még sem kap Tisza napirendet.

Mások viszont azt állították, hogy meg lesz az éjjeli obstrukció és pedig azért, hogy a harci párt megmutassa erejét, de titkolózik a harcias sereg, mert nem akarja elárulni a haditervet.

Ilyen hangulatban, folytonos találgatás közt kezdődött és folyt le az ülés, melyen mentelmi ügyeket tárgyaltak.

Az ülés elején a pénzügyi bizottság előadója jelentette, hogy a bizottság elfogadta az indemnitási javaslatot. Ezt kinyomatják és annak idején napirendre tűzik. A mentelmi ügyek elintézése után rátértek a *miniszterelnök programjára*, melyhez erős ellenzéki szellemben Kaas Ivor báró, a néppárt nemzeti harczosa szólt.

A mentelmi ügyek közül az első Györffy Gyuláé volt.

Eötvös Károly emelkedett föl itt nagy meglepetésre. Györffy Gyula mentelmi ügye szerinte itt soha elő nem fordult mentelmi ügy, melyben nem bíróságok, hanem a Ház két bírósága eljárása fölött kell itélkeznie. Kéri, hogy halasszák el az ügy tárgyalását.

Tisza István hozzájárul az indítványhoz. Eszerint Györffy Gyula afförje lekerült a napirendről.

Molnár János Szentesen egyik kocsmában beszédet tartott. Virágos Mihály közbeszólt, amire a képviselő felszólítására úgy megverték, mint a kétfenekű dobót. A szentesi járásbíró-ság kéri dr. Molnár János mentelmi jogának felfüggesztését. Meg is történik.

Salamon Géza képviselő Kassán egy ütötte pofon Goldberger Hermant, hogy hét napig volt beteg. A Ház kiadta a járásbíró-ság-nak a pofozkodó honatyát. Csináljon vele, amit akar.

Benedek Jánosnak két baja is van a bíróságokkal. Az egyik Harsányi Sándorral vívott párbaj, a másik egy sajtóper. A képviselő a Debreczeni című lapban két budapesti bölgyet, aki Szeless Adorjánt királysértés miatt följelentette, társadalmon kívüli dámának nevezte. A képviselőház felfüggesztette Benedek János mentelmi jogát.

Légrády Károly és Buday Barna, a P. Hirlap és a Hazánk szerkesztője sajtópört indítottak a »Budapesti Napló« ellen három cikk miatt. A cikket Vészi József írta. A Ház ki is adta érte.

Lugmayer Ferencz csobánkai tanítót Barta

Ferencz a lakása előtt jól összeszidta, aztán forgópisztolyt szegezett a mellének.

Barta Ferencznek különben is sok baja lehet a Lugmayer-familiával. A tanítóné szintén följelentette, azzal vádolva a képviselőt, hogy Zsilinszky Mihály államtitkárnak levelet írt, melyben erkölcsstelen életmódot vet a tanítóné szemére.

Ebben a mentelmi ügyben felszólalások is estek. Barta Odón, Kubik Béla, Rátkay László a kiadatás ellen voltak. A Ház azonban kiszolgáltatta Bartát a csobánkai tanítóné bosszújának.

Dr. Eötvös Bálint az erzsébetfalvi korona és hitelszövetkezetnek az igazgatója. »Ebben az állásban holmi változate akadott Antoni Auréllal E másik ügy Kaczián Károlyné nagyváradi lakos feljelentése, aki azzal vádolja Eötvös Bálintot, hogy 93.767 korona erejéig megkárosította.« A Ház felfüggesztette Eötvös Bálint mentelmiségét.

Lendl Adolf is, Baghy Béla is párbajt vívtak. Felfüggesztették a mentelmi jogukat.

A tátrafüredi csendőrség »tetten érte« Kubik Bélát és Kubinyi Gézá, amint fogatával a fürdő országtáján gyorsan hajtott.

A Ház ezután párbajvétség miatt kiadta a bíróságnak Pap Gézá, Pap Zoltánt, Fichler Győzöt és Kubinyi Gézá.

Szünet után

Percz Dezső veszi át az elnökséget.

Elnök: Az ülést megnyitja. Következik a napirend: a vita folytatása a miniszterelnök programja felett.

Kaas Ivor báró: Főfint kerestek Bécsben Magyarország élére, férfiak tartja magát Tisza és annak tartom én is őt. És ha Tisza az az erős kéz, amely hivatva lenne elfojtani a mi mozgalmunkat, én üdvözlöm őt, mint erős kormányelnököt, de annál erősebben folytatom a harcot politikája ellen, melyet az országra nézve veszedelmesnek tartok. (Helyesítés a balon és szélsőbalon.) Sorra veszi bírálat alá a kilenczes bizottság programjának egyes pontjait. Ez az elaboratum nem egyéb, mint egy trójai faló, melyben a régi generális politika van elrejtve. Csak maradjon ez a faló kívül az alkotmány sánczaiban. Tisza István nem merete behozni a falovat, de ne is hozza. Tisza szerinte nem egyéb, mint az osztrák hagyományos politika eszköze, ikertestvér Beck báróval. (Ugy van! a balon.)

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauchpark) nyitva minden vasárnap és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 kr-ért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-6 óráig 20 kr-ért. Más időben 50 kr.

a korához. Ha meg aztán behívom őt magamhoz és atyai bölcseséggel igyekszem szórakoztatni, a gyerek egyszerre elkezd gunyolódni. Szatirát farag az mindenre, ami szent; nem kimél semmit és senkit; kigunyolja tanítóját, kollégáit, az embereket!

Ennél azonban még sokkal rettenetesebbet is elkövetett. Nem pirult attól, hogy nyilvánosan föllépjön a Châtelet színpadján! Képzelve csak, hogy fedeztem föl ezt!

Négy nap előtt a gyerek 8 órakor este arról panaszkodott, hogy fáradt és szeretne már ágyba kerülni. — »Hát feküdj le!« — mondtam neki s magam örültem legjobban, hogy immár békesség lesz a házban. Később benéztem a szobájába, vajjon alszik-e? Fülleg betakarózdva, úgy hogy egy csipetnyi sem látszott ki belőle a takaró alól, feküdt a párnái között. Másnap a dolog ismétlődött, ami kissé gyanusnak tűnt fel előttem, de nem tulajdonítottam neki semmi jelentőséget. Egy órával később azonban mégis benéztem a gyerekekhez. Ismét a tegnapi helyzet: fülleg a takaró, egy csipetnyi sem látszik ki belőle. Óvatosan közelítem hozzá és fölemeltem a takarót... és a meglepetésről szinte megtántorodtam.

Tudja-e, kedves barátom, mit találtam a fiu helyett az ágyában? Egy szalmaköteget! Egy szalmaköteget s a fej helyén még hálósipkát is!... Oh, micsoda arczátlanság!

Dühtől elborulva rontottam ki a konyhába, hogy kérdőre vonjam a cselédet. Ijedten meg is vallott mindent: mindent, vagyis azt, hogy a fiam, az én nevem örököse, minden este a Châtelet színpadján föllép! Statisztika színész!... Oh, rettenetes, milyen csapás érhet ilyen szegény apát, aki mit sem sejt.

Természetesen nyomban kocsiba vettem magam, hogy oda siessenek a gyalázat színhelyére. Arra nem vettem magamnak időt, hogy a nadrágtartómat felgomboljam; a cipőim zsinórját is csak a kocsiban fűztem össze. De végre ott voltam. A portást azonban meg kellett vesztegetnem, hogy a színpadra engedjen. Ez az ember különben el sem hitte, amit neki mondtam; gunyosan felelte a nógatásomra:

— Ugyan kérem, hiszen tudom, hogy csak a ballet-lányok miatt akar a színpadra jutni!

Nagy nehezen bejutottam az erkölcsstelen-ség és kicsapongások félszékébe, azokba a hosszú, homályos folyosókba, melyek minden zugából férfihangok, asszonykaczajok és illatszerek kellemetlen büze árad az ember felé. Undorral siettem át a labirinthuson, hogy fölkeressem a fiamat, de mindeddig még nem akadtam rá. Végre valami vasajtóhoz értem s azt betaszítva, egy festett vásznakkal téli szél-terbe léptem; alig haladtam azonban két lépést előre, amikor egy brutális ember rám-

rivall, hogy mit keresek a színpadon? Még egy pillanat és én — Jules Prudhomme, a külügy-miniszterium hivatalnok — kiléptem volna a festett arcú táncosnők közé az ezernyi közönség elé. — Még most is borzadok, ha erre viszsza gondolok!

A durva férfi, a rendező, türelmetlenül meghallgatta a dolgok állását, amint neki szelében-hosszában elmagyaráztam az esetemet. De aztán arczátlan kacajra fakadt. Azt állította, hogy e pillanatban lehetetlen rajtam segítenie. Először mert nem akaszthatja meg az előadás menetét, másodsor, mert nem ismeri a fiamat, hogy félreszólíthassa. Nem maradt más hátra, mint bevérdnem a felvonás végét.

Hosszu idő telt el zene és láрма közepette; végre véget ért a felvonás. A fiut nem láttam. Talán észrevett a kópé s más ajtón át menekült? — gondoltam magamban. — A rendezőnek azonban eszébe jutott, hogy egy másik csoport — majomnak öltözött síhederek — a tulsó oldalon át távozott. Hátha azok között lesz?

— Küldjétek ide a majmokat! — parancsolta a rendező.

Néhány pillanattal később már jött az egész csapat, de alig hogy észrevettek, egyik közülük el akart surranni. Egy színházi szolgál volt szives utána iramodni s meg is csipte.

Városi közgyűlés.

— Első nap. —

Az új miniszterelnök és az új kormány kinevezéséről szóló leirat egy kis csetepatét idézett elő tegnap Nagyvárad város közgyűlésén.

A városi tanács előterjesztésében azt javasolta, hogy örömmel üdvözölje a törvényhatóság Tisza Istvánt és kormányát, az ellenzék azonban éppen nem volt elragadtatva az örömtől s ellenezte a tanács javaslatát. Így aztán kerekedett olyan zaj, lárma, hogy alig lehetett a szónokot: Szokoly Tamást hallani. A többség természetesen hű maradt önmagához s elfogadta a tanács javaslatát.

Csendesebb, de még hosszabb vitát keltett a színház szubvencziójának kérdése. Támadták Somogyit, erősen, de olyan védője akadt Hoványi Géza személyében, aki legjobban tudja, hogy van-e szükség a szubvenczióra. Felszólalása után a többség megadta a 3000 korona segélyt.

A jövő évi költségvetés elég simán, változatlanul ment keresztül. A közköltő a mostani összegben marad.

A közgyűlés lefolyása a következő volt:

Beöthy László főispán elnökölt.

Jelen voltak:

Dr. Bozóky Alajos, Bozóky Béla, Frankó Endre, Hlatky Endre, Dr. Hoványi Géza, Kaczián Károly, Dr. Konrád Márk, Mezey Mihály, Nozák Rezső, Dr. Pácz Sándor, Rácz Mihály, Stark Gyula, Szokoly Tamás, Dr. Altmann Jakab, Balogh Döme, Beczkay Lajos, Czeglédy Jeremiás, Déry János, Dr. Grósz Menyhért, Halász Lajos, Dr. Keeskméthy Lipót, Mihály Adolf, Milibák József, Dr. Radó Ignác, Dr. Sarkadi Lajos, Stern Hermann, Széles Lajos, Dr. Vucskics Gyula, Feldmann Izidor, Dr. Friedländer Samuel, Gábel Jakab, Kurländer Ede, Reismann Mór, Schwartz Antal, Smetka György, Weisz Mór, Aufricht Mór, Füchsl Mór, Frankl Lázár, Guttman József, Dr. Gyémánt Jenő, Huzella Gyula, Hillinger Lipót, Dr. Kazay Kálmán, Ländler Ferencz, Miskolczy Barnabás, Dr. Moskovits József, Dr. Moskovits Miklós, Moskovits Miksa, Müller Salamon, Nyír György, Ováry Sándor, Plesz Aron, Rádl Ödön, Rendes Vilmos, ifj. Rimanóczy Kálmán, Révész Jakab, Sebestyén Lajos, Steiner M. Albert, Schänker Mihály, Száhlender Károly, Ternyei Antal, Rimler Károly, Bordé Ferencz, Dr. Istvánffy István, Gerő Armin, Komlóssy József, Darvassy

Nos, tudja-e asszonyom, kit fedeztem föl a majom-álarca alatt?

Az ön fiát, madame, az ön tulajdon fiát, akit az Isten a maga képmására teremtett s ő nem átalotta majomalakot ölteni magára.

Abban a kosztümben vittem haza s mondhatom, olyan természetűnek látszott a maskarában, hogy a portás be sem akarta bocsítani a házukba. Büntetésből elrendeltem, hogy a ficzkó ebben a ruhában maradjon, amíg ön visszatér. Hadd lássa ön a kedves fiát és hadd gyönyörködjen benne az ön rokona is.

Nagyon kérem, drága barátnóm, legyen szives mielőbb haza jönni, mert tegnap óta eseléd nélkül vagyok kénytelen a konyhát ellátani. Az ön fia, a haszontalan, még azzal is bosszant, hogy a házi munkában nem segít; azt állítja, hogy ha már majom lett, úgy is viselkedik: a majmok nem szoktak dolgozni.

Oleli az ön hű férje

Jules Prudhomme.

Utóirat: Felhatalmazom arra, hogy ezt a levelet megmutassa a rokonának.

Lajos, Lukács Ödön, Dús László, Sztarill János, Dr. Baróthy Akos, Kőszeghy József, Ragány János, Lakos Lajos.

A megnyitás után Bordé Ferencz főjegyző felolvasta a polgármester havi jelentését, amelynek adatait már közöltük. — A jelentést tudomásul vették.

Interpellációk.

A polgármesteri jelentéssel kapcsolatban a villamos világítás ügyében és a megrendelések gyűjtése tárgyában interpellált Halász Lajos bizottsági tag. Azzal kezdte felszólalását, hogy a villamos mű igazgatójának kinevezése késett s ennek káros következménye van a berendezésnél. A magánosoknál megkezdik a világítást anélkül, hogy az árammérő órák be lennének állítva. Minő számítás után kell fizetni? Erre a közgyűlés határozata szükséges. Az áramszámlálók elhelyezésére nézve kér felvilágosítást. — Ezután a megrendelések gyűjtésénél tapasztalt visszaélésekről szól s elnevezéssel vádolja e tekintetben az I. foku iparhatóságot. Van-e tudomása erről a polgármesternek?

Rimler Károly polgármester válaszolt az interpellációra. A villamos világításnál a gépeket ki kell próbálni s az így termelt áramot a helyett, hogy vízbe vagy levegőbe ereszték, igen olcsó áron bocsátják a magánvilágítók rendelkezésére. 3 kategóriába van osztva az árszabás: 1. vendéglő, kávéház; 2. boltok; 3. magánházak. Az órákat szabályszerűen helyezik el és a vezetéket a házig és a házon belül 15 méterre ingyen készítik. — A megrendelések gyűjtésének kérdése ügyében független bíróság határoz. A kérdést nem huzzák, de nagyfotosságu az s azért tanulmányozzák. Közelebb határoznak a kihágás ügyében.

A választ tudomásul vették.

Az új kormány üdvözlése.

A tanács előterjesztette gr. Tisza István leiratát, amelyben miniszterelnökké történt kinevezését és a kormány megalakulását tudatja. Javasolja a tanács, hogy feliratban üdvözölje az új kormányt a törvényhatóság s fejezze ki örömét a kinevezés felett; a kormányt pedig hazafias működésében támogatja.

Már a tanácsi javaslat előterjesztése alatt zaj keletkezett a teremben s gunyos közbekiáltások hangzottak el.

A javaslat felolvasása után pedig Szokoly Tamás szólalt fel. Ilyen alakban nem fogadja el a javaslatot; mert örömét nem fejezi ki. Eddig sem volt ok az öröme Tisza Istvánnal szemben, ezután sem lesz. (Zaj). O (Tisza István) nem egyéb, mint a chlopyi parancs eszköze, aki tullicizálja a magyarok ellen dühöngő bécsieket mindabban, ami magyarelles. A 9-es bizottságban elfogadta a megállapodást s most mindent visszavont. (Zaj). Mindent kész odaadni, ami a magyar nemzet javára volna. Indítványozza, hogy egyszerűen vegyék tudomásul a miniszteri leiratot. (Helyeslés. Zaj).

Hlatky Endre szerint gyakorlat, hogy mindig, amidőn új kormány tudatja kinevezését, minden törvényhatóság üdvözli az új kormányt. Az utóbbi 8—10 hónap óta olyan zavarosak a politikai viszonyok, hogy aki most kormányzásra vállalkozik, áldozatot hoz. O bizik az új miniszterelnök tehetségében, hazafiságában, jellemében, s ezért kívánja, hogy kivezesse az országot mai bizonytalan helyzetéből. — Nem a 48-as párt törekvése, mely a nemzet nyelvének elismerését célozza. Ez az óhaj és törekvés él a szabadelvű párt minden tagjában, de azt nem azon az uton akarja elérni, hogy az ország zavarba jusson. Ok a hazát úgy akarják boldogítani, hogy a békét és haladást ne veszélyeztessék. Az új miniszterelnök üdvözlése annál inkább helyénvaló most, mert éppen a városok anyagi támogatására vonat-

kozálag tett igen becses és reményt keltő nyilatkozatot. (Közbekiáltások, zaj.) Elfogadja a tanács javaslatát s örömmel üdvözli az új miniszterelnököt és az új kormányt.

Dr. Sarkadi Lajos egy közbeszólásból eredt személyes kérdésben szólalt fel. Indokolja, hogy miért nem bizik a jelenlegi kormányban. Nem üdvözli örömmel, mert Tisza István miniszterelnök programbeszédében a szabadelvűséget úgy definiálta, hogy gr. Zichy szerint ez a konzervatívizmusra is ráillett volna. Nem bizik benne azért sem, mert az állami közgazgatást nem akarja s a közös vámtérületnek a híve. Ez utóbbi még nem volt a szabadelvű párt elé oly mereven állítva egy miniszterelnök által sem, mint Tisza tette. (Zaj). A fogyasztási adók átengedése a városoknak, csak ígérlet. Elfogadja Szokoly Tamás indítványát s a miniszteri leiratot egyszerűen vegyék tudomásul.

Szokoly Tamás újból szólott a javaslat-hoz. A Tiszák működésében nem volt és nincs öröm. Egy törvényhatóság sem fogja örömmel üdvözölni Tisza Istvánt sem. Aki őt pártolja, még a purgatoriumban sem lesz helye, hanem a pokolba jut. (Derűtlenség. Zaj.) Tisza Bécs minisztere. Az abszolutizmust is nagyobb megnyugvással fogadták volna, mert az nyíltan dolgozik, de Tiszánál sohasem tudják, hogy mit akar és mit fog tenni. Nincs mit ujjongani kinevezése felett s nem üdvözli.

A többség elfogadta a tanács javaslatát.

Wlassics Gyula közoktatási miniszter felmentését tudatja, a melyet tudomásul vettek.

Darányi népszerűsége.

Darányi Ignác volt földmivelésügyi miniszter felmentését tudatta a törvényhatósággal. A tanács javasolta, hogy a leiratot vegyék tudomásul.

Balogh Döme hangsúlyozza azon érdemet, amelyeket Darányi Ignác minisztersége alatt a magyar földmivelés és az ezzel kapcsolatos ügyek intézése körül szerzett s indítványozta, hogy távozását sajnálattal vegye tudomásul a törvényhatóság.

Rimler Károly polgármester hivatkozott a kifejtett gyakorlatra, hogy a miniszterek távozását mindig egyszerűen tudomásul vették. Kéri, hogy most is kövesse a közgyűlés ezen gyakorlatot.

A leiratot tudomásul vették.

A belügyminiszter leiratát ifj. Guttman József építkezési ügyében tudomásul vették.

A színház szubvencziója.

A múlt havi közgyűlés utasítása folytán a tanács előterjesztést tett, hogy a törvényhatóság szavazzon meg Somogyi Károly színigazgató részére 3000 korona szubvencziót. A tanács javaslatában kiemeli Somogyi Károly érdemeit: művészi nivón álló társulata bírja a közönség elismerését, de az óriási áldozatokat a színigazgató nem bírja meg. Különösen súlyos teher reá a színház fűtése és világítása.

Dr. Friedländer Samu fejtegeti, hogy a színház felépítése és berendezése folytán évenként milyen óriási áldozatot hoz a város a színművészetnek. Nevetségesnek találja, hogy a százezrekkel dolgozó színtársulatnak 3000 koronát kínálnak. Itt csak az a cél, hogy a szubvenczió bejusson a költségvetésbe s a következő években csakhamar magas összegre emeljék. Az ellen tiltakozik, hogy közköltőből, amelyet az egész polgárság fizet, segítsék a színtársulatot. Fizessenek a színházba járó gaz-

dag emberek s emeljék fel a páholy árát. A gazdagok nem érznek meg naponta egy koronát. Nem fogadja el a tanács javaslatát.

Gábel Jakab hivatkozik arra, hogy a színházi bizottság a színház építése előtt ígérte, hogy nem fog kelleni szubvenzió.

Dr. Hoványi Géza: Ezt soha nem mondtam. Sőt éppen ellenkezőleg.

Gábel Jakab: A város hozott már elég áldozatot a színházra, más kulturális szükségleteink is vannak. Szubvenzióra ez idő szerint nincs pénz. Azt hiszi, hogy az egész polgárság elutasítja a szubvenzió megadását. Emeljék fel a páholyok árát.

Huzella Gyula az elhangzottakat frázisoknak mondja. Beszél a kultúra szükségéről s a színházat éppen olyan kulturális tényezőnek mondja, mint az iskola amilyen. A színház azok kulturáját is előmozdítja, akik nem járnak színházba. A közönségnek szórakozni kell. Azzal fejezi beszédét, hogy ne azokra róják a terheket, akik nyíris támogatják mint bérlők a színházat. Elfogadja a javaslatot.

Dr. Hoványi Géza beszélt hosszasan, lelkesedéssel a tanács javaslata mellett. Sehol nem nyilatkozott úgy, hogy a téli színháznak nem fog kelleni szubvenzió. Aki úgy fogja fel szavait, az tévedett. Mindig hangoztatták, hogy később nem lehet kitérni a szubvenzió elől, vagy legalább is ingyen fűtést és világítást kell a színháznak adni. Most azt kérik, hogy a város engedjen el a fűtés és világítás árából 3000 koronát. Később, ha a város más anyagi helyzetben lesz, több szubvenziót kell adni. Ne hangoztassák mindig a polgárokat. O is polgár, s közöttük nincs különbség. Ez a kulturintézetünk, a színház, tökéletes; nézzék meg akik nem járnak színházba, hogy az nem csak a gazdagoknak szolgál szórakozásul. A bérlőkre hárítani csak a terhet nem lehet, hiszen ha a bérlők nem volnának, 20—30 ezer korona szubvenzió is kevés lenne. Fejtegeti a színház közgazdasági hasznát; rámutat, hogy emelkedett a színház környéke a színház létesítése által. — Minden városban segítik a színházat. Betekintette a könyveket s állíthatja, hogy Somogyi ráfizet a színházra.

Dr. Kurländer Ede tagadja, hogy jó társulattal hozzáértő igazgató ráfizetne a nagyvárad színházra. A színházi bizottság tehetetlen, (Derültség) nincs joga betekinteni a számadásokba, hogy van-e deficit. Ha a színház megmentéséről volna szó, megszavazna nagyobb összeget is, de a mai viszonyok mellett nem szavaz meg semmit.

Balogh Döme tiltakozik, hogy közköltőből szubvenziót adjanak. Várják be a szerződés lejártát. A bajt abban látja, hogy a színház el van rotyva, kicsi s mikor érdekesebb előadás van, nem férnek be, máskor megüres.

Névszerinti szavazással döntöttek s 41 szavazattal 22 szó ellenében elfogadták a tanács javaslatát.

Az új városi színházhoz egy kapusi állás szervezését elfogadták.

A petróleum lámpagyújtói állásokat megszüntették.

A jövő évi költségvetés.

A város jövő évi költségvetését, a pénzügyi szakbizottság és a tanács javaslatával már ismertettük. A lovasrendőrök elejtése mellett a rendőrök fizetésének javítására 5000 koronát javasol felvenni a tanács. Az előterjesztés szerint a kiadások 1.688.137 kor. 26 fillért, a fedezet 1.430.938 kor. 05 fillért tesz ki s így a szükséglet 257.199 korona 21 fillér,

amelynek fedezésére az eddigi 47% közköltő elfogadását javasolja a tanács.

Mielőtt az általános tárgyalásba kezdtek volna, **Hlatky Endre** felszólalt, hogy a bizottsági tagokhoz elküldött nyomtatott költségvetés más adatokat tartalmaz, mint a mostani előterjesztés. Ez onnan ered, hogy a kinyomtatás után a pénzügyi bizottság és a tanács változtatásokat eszközöltek s így nem egyeznek az adatok a bizottsági tagok kezei között levő példányokkal. A jövőre valami módozatot kér ennek elkerülésére. Esetleg kiigazítását a változott tételeknek.

Dr. Hoványi Géza és a polgármester hozzászólása után **Ragány János** főszámvevő kijelenti, hogy a számvevői hivatalban rendelkezésükre állanak a bizottsági tagoknak a kiigazított példányok.

Az általános vita.

Dr. Halász Lajosnál nem kelt bizalmat a főszámvevő azon eljárása, hogy minden évben közköltő emelést javasol, mivel még el nem határozott dolgokat is felvesz a költségvetés kiadásai közé. Kifogásolja továbbá beszédében, hogy egyes sürgős dolgok nincsenek felvéve. Sürgői a szervezeti szabályzat módosítását, a szegény orvosi állások rendszeresítését s megjegyzéseket tesz a közpénzek elhelyezésére.

Mihelyi Adolf halaszthatatlannak tartja a városok állami segélyezését s ezt feliratban kéri a kormánytól és a törvényhozástól. Most az ideje, nehogy feledésbe menjen az új miniszterelnök ígérete.

Balogh Döme szerint a költségvetés összefügg a bizalmi kérdéssel. (Közbeiktatások: Mondjon le a tanács! Derültség.) Itt van helye megbeszélni a tanács működését. Bizonyos változtatásokat már is észleltünk. Az utóbbi időben sok utcát köveznek. Ez azt bizonyítja, hogy a jövőben szükség van erős felügyeletre, nem mint a múltban, mikor panamak voltak. A vámoknál is visszaélések okozták a csekély bevételt. A bejelentési hivatal hiányának bajait fejtegeti. Nem fogadja el a költségvetést.

Rimler Károly: A polgármesterek kongresszusa sürgette mindig a városok állami segélyezését. A jövő évben itt lesz a kongresszus s újból megindul ez irányban a mozgalom. — Czáfolja a Halász által felhozottakat. A kövezési programot és a vágóhid rendezését a jövő évben keresztülvizsik.

Ragány János főszámvevő rövid megjegyzéseket tesz Halász kifogásaira. A szervezeti szabályrendelet módosítása munkálat alatt van, de csak az új városházban a hivatalok központosítása után lehet a kérdést megoldani.

Általánosságban elfogadták a költségvetést.

A részletes tárgyalás.

Ezután részleteiben tárgyalták a költségvetést.

Dr. Halász Lajos a közg. gyakornokok fizetését kívánta emelni, de ezt későbbre halasztották.

Dr. Vucskics Gyula indítványozta, hogy újból kérjék a minisztertől a ráliskolához való 8000 korona évi hozzájárulás elengedését. — **Szokolay Tamás** rámutatott, hogy már tavaly utasították a polgármestert, miszerint ezen kérelemmel egy küldöttséget vezessen a miniszterhez, de ezt elmulasztották. — **Dr. Vucskics Gyula** indítványát elfogadták.

A kiadási tételt változatlanul elfogadták. A bevételeknél **Hlatky Endre** felvetette az eszmét, hogy a tandíjkból bevételképpen 10.000 korona van felvéve. Az igazság az volna, hogy az elemi iskolákban, ahol kötelező az oktatás, ne szedjenek tandíjat, de ezt most azért nem indítványozza, mert nem tudja, hogy a 14000 korona állami segélyt nem

veszélyeztetni-e a tandíj elengedése. Sok baj van a tandíjmentességhez szükséges szegényeségi bizonyítványok kiállításával is. Talán akként lehetne megoldani a kérdést, hogy akik nem akarnak fizetni, ne szoríttassanak erre.

Rimler Károly a legnagyobb örömmel hozzájárul a felvetett szép eszméhez. Egyelőre úgy oldják meg a kérdést, hogy a jövő évi szeptemberben aki nem akar tandíjat fizetni, anélkül vegyék be az elemi iskolába.

Mihelyi Adolf hozzájárul ehhez, de egyben indítványozza, hogy a tanács feliratban kérje az állami segély felemelését.

A tandíjak bevételére előirányzott tételt elfogadták, de utasították a tanácsot, hogy az elemi iskolákban a szülők kedvezményben részesüljenek; az állami segély felemeléséért pedig felírják a miniszterhez.

A költségvetés bevételi tételét változatlanul fogadták el.

Este hét órakor bezárták az ülést. A hátralevő ügyeket ma, pénteken tárgyalják.

UJDONSAGOK.

* **A gör. kath. püspök Rómában.** A nagyvárad gör. kath. egyház feje, dr. **Radu Demeter** a ma délutáni gyorsvonattal hosszú utra indul. **Radu** püspök Rómába utazik, hol december közepéig szándékozik maradni s csak a karácsonyi ünnepek előtt érkezik vissza székhelyére. A püspök vasárnapig Budapesten marad s tisztelgő látogatást tesz az új kormány elnökénél, gróf **Tisza Istvánnál**, **Berzeviczy Albert** kultuszminiszternél, valamint meglátogatja a fővárosban időző főpásztorunkat dr. **Szmrecsányi Pál** püspököt. **Radu** püspököt utjában fivére, **Radu Jakab** gör. kath. főesperes kíséri. Rómába érkezése után a legközelebbi napok egyikén a szent Atyánál X. Pius pápánál kihallgatásra jelentkezik **Radu** püspök s fivére. **Radu** püspök távolléte alatt az egyházi ügyeket **Laurin** Agoston káptalani helynök intézi.

* **Festőiskola Nagyváradon.** Ritka kedvező alkalom kínálkozik a tél folyamán amatőr festő hölgyeknek, hogy rajztudásukat s művészi ismeretüket gyarapítsák. Egy kiváló tehetségű fiatal festőművész szándékozik Nagyváradon festő tanfolyamot létesíteni. **Virág Gyula** ez a fiatal festő, aki a párisi Julien-akadémiáról a tavasszal jött haza s most a vidéki életből vett genre-képekhez gyűjt tanulmányokat s ezért akar itt Nagyváradon huzamosabb ideig tartózkodni. Ez idő alatt többek felszólítására festő tanfolyamot szándékozik létesíteni modern rajz és festés oktatásra. Hogy milyen kiváló ritka alkalom ez művészi rajztanulásra, mindenki meggyőződhetik, aki **Virág** kedves, hangulatos genre-képeit megnézi. Az alakok biztos és helyes megrajzolása, a színek meleg üdösége ezeknek a kis képeknek a jelessége. De hogy mily erős **Virág Gyula** művészi tudása, fényesen tanuskodik a **Somogyi** Károlyné urasszony arcképe, melyről Nagyvárad műértői a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak. Különbösen is sokat hozott haza a fiatal művész mestereinek kiváló tulajdonságaiból. Münchenben **Hollósi** Simontól és **Löffler**-től, a nagy koloristától tanult s itt fejlődött oly élénkké színérezéke. 901-ben Münchenben feltűntetett keltett egyik portréjával s első rangú kritikái renek nagy jövőt jósoltak a fiatal művészeknek. Felhívjuk hát az intelligencia figyelmét a fiatal festő próbálkozására. Kiváló alkalom ez egy portréit rendelésre, mint művészi rajz tanulásra.

* **Szmrecsányi püspök újabbjótékonyága.** Nagyvárad új püspöke **Szmrecsányi Pál** a budapesti Szent Imre-kollégium javára kétezer koronát adományozott. A szép adomány nagy örömet keltett a kath. egyetemi ifjak körében, kik a kollégium áldásos működésének gyümölcseit élvezik.

* **Miniszeri köszönet a nyitrai püspöknek.** A budapesti hivatalos közlöny tegnapi száma közli, hogy a vallás- és közokt. miniszter *Bende Imre* nyitrai püspöknek a nyitrai kath. tanintézetek javára fejedelmi, 100,000 koronányi adományáért hálás köszönetét és elismerését nyilvánította.

* **Fölvívás élelmiszerek szállítására.** A nagyváradai cs. és kir. helyőrségi legénység étkező-bizottsága az 1904. évben szükségelendő marha- és disznóhús, disznósír, liszt, főzelék- és fűszerneműek szállítására pályázatot hirdet. Mirel az érdekelteket van szerencsénk azzal értesíteni, hogy a szóban levő pályázat közelebbi feltételei, a fentnevezett étkezési bizottság irodájában a hivatalos órákban megtekinthetők. Nagyvárad, 1903 november hó 10. A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara. *Huzella Gyula*, kir. keresk. tanácsos, elnök. *Sarkadi Lajos*, titkár.

* **Hieronymi Károly beköszöntője.** A kereskedelemügyi miniszeri szék új tulajdonosától, *Hieronymi Károlytól* tegnap érkezett meg Nagyvárad város és Biharmegye közönségéhez intézett beköszöntője egy és ugyanazon szöveggel. Hieronymi a kereskedelmi és iparkamara-hoz is intézett leiratot, melyben tudatja kineveztetését és a kamara támogatását kéri. A városhoz és megyéhez intézett leirat a következő:

O cs. és kir. Felségének! Bécsben kelt királyi kéziratával a magy. kir. miniszterelnök előterjesztése alapján engem m. kir. kereskedelemügyi miniszterrel méltóztatott kinevezni.

Midőn ezt cízzel tudatnám és közölném, hogy a kereskedelem ügyének vezetését a mai napon tényleg átvettem, egyszersmint fölkérem a törvényhatóság közönségét, hogy engem a rám váró fontos közérdekű feladatok teljesítésére irányuló törekvéseimben, törvényes hatásköröm belől támogatni sziveskedjék.

Budapest, 1903 november hó 5-én.

Hieronymi.

* **Megvádolt tisztviselő.** A nagyváradai anyakönyvvezetői hivatalban hosszú ideig húzódott az a kellemetlen torzalkodás, amelyet *Kiss László* volt helyettes anyakönyvvezető eljárása és magatartása idézett elő. Mikor már hivatalos eljárás indult meg a kellemetlen ügyben, *Kiss László* feljelentést tett a belügyminiszterhez, amelyben hivatali mulasztással és hanyagsággal vádolta *Kelepecz Dezső* irodaigazgatót, aki szintén helyettes anyakönyvvezető. A többi közt azt is állította, hogy felhatalmazta őt *Kelepecz*, miszerint gyakori távollétében az ő nevét aláírhatta az anyakönyvi okmányok alá. A feljelentés folytán a miniszter utasította a polgármestert, hogy *Kelepecz Dezső* ellen indítsa meg a fegyelmet megelőző vizsgálatot. Több tanu kihallgatásából kitűnt, hogy a feljelentés alaptalan vádak tartalmaz s a valóságnak nem felel meg. A polgármester jelentésére a miniszter most elégtételt adott az ártatlanul meghurczolt tisztviselőnek, amennyiben *Kelepecz Dezső* ellen az eljárást beszüntette s erről Nagyvárad városát értesítette.

* **Névmagyarosítás.** *Goldstein Sándor* gyapju lakos vezetéknevét belügyminiszeri engedéllyel *Cerőre* magyarosította.

* **Átdolgozás végett visszaküldött szabályrendelet.** Nagyvárad város törvényhatósága ez év február havában tartott közgyűlésén alkotta meg a rendőrlégénység szolgálati szabályzatára vonatkozó szabályrendeletet, melyet aztán jóváhagyás végett fölterjesztettek a belügyminiszterhez. Az említett szabályrendelet tegnap visszaérkezett a belügyminisztertől, de jóváhagyás nélkül. Ugyanis a belügyminiszter a szabály-

rendelet átdolgozását kívánja több tekintetben. Így megjegyzi, hogy a szervezeti rész a szolgálati résztől teljesen elkülönítendő, a fegyverhasználatról szóló § egészen kihagyandó s elég e tekintetben, sőt czélszerűbb a belügyminiszterium által kiadott utasításokat követni. Továbbá az esküszövegben kíván módosítást. Az így átdolgozott szabályrendeletet újra a közgyűlés elé terjesztik s onnan ismét felkerülnek a belügyminiszter elé.

* **Meglopott főispán.** *Báró Rosner Ervin* főispán tegnap Budapestre érkezett, hogy résztvegyen a főispánok konferenciájában, amit az új miniszterelnök rendeletére tartottak a belügyminiszteriumban. A főispán egy sárga bőrtáskát is hozott magával, amelyben fontos és bizalmas természetű hivatalos iratok, sőt értékpapírok is voltak. Ezt a bőrtáskát egy tolvaj a keleti pályaudvaron ellopta a főispán podgyászából. A rendőrség nagy eréllyel keresi a tolvajt, aki végre is egy főispáni titkos dossier birtokában van és ha van érzéke az újságíróhoz, még közzéteszi azokat a bizalmas iratokat.

* **A vasúti vendéglő bérbeadása.** A nagyvárad vasúti állomás teljes átalakításával megváltozott egészen az állomási vendéglő képe is. Az I. és II. osztályú utasok számára diszes, nagy étterem készült, gazdag felszereléssel. Ennek a modern vasúti vendéglőnek bérbeadására hirdet a m. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége pályázatot, melyet a nagyvárad kereskedelmi és iparkamara azzal tesz közvé, hogy a pályázat közelebbi feltételei fentebb jelzett üzletvezetőség irodájában (Kolozsvár, Emke palota, II. emelet 33. ajtó) tudhatók meg.

* **Mindazon fogyasztók, kik a villamos áramot lakásukba bevezették,** felkéretnek, hogy a végleges és kötelező bejelentési nyilatkozatot mielőbb írják alá, mert különben azon eshetőségnek vannak kitéve, hogy a villamos mű nem lesz képes nekik a mű megindulásakor áramot szolgáltatni. Ezen újabb szövegű bejelentési nyilatkozatok a t. közönség rendelkezésére állanak a villamos mű igazgatóságánál és mindazon czégekénél, akik villamos berendezések elkészítésére jogosítva vannak. Nagyvárad város villamos műve: *Belányi Imre* igazgató.

* **Apróságok a városháza folyosójáról.** Tegnap délután a kíváncsiság épp' akkor vitt fel a közgyűlésre, mikor a Somogyi 3000 korona szubvencziója volt napirenden s sűrű egymásután állottak fel a város atyái, ki mellette, ki ellene. Megállottam a tárva nyitva levő fajtónál, hol ekkor már többen kíváncsiskodtak, hogy mi lesz a szubvenczióval. Végig hallgattam *Friedländer Samut*, *Gábel Jakabot*, kik erősen dörögtek a szubvenczió megadása ellen, majd dr. *Hoványi Gézát*, Nagyvárad színi intendánsát, ki hosszasan érvelt a 3000 korona megadása mellett. Beszédében többek között Nagyvárad haladását is rajzolta. Erre a körülöttem levők közül valaki a következőket jegyezte meg:

— Igaza van *Hoványinak*, halad Nagyvárad, de nem úgy, amint ő gondolja és mondja, hanem az ingyen leves s kenyérszto bódé felé.

Itt egy másik apróság.

Hoványi beszéde után több városatyja jött ki a folyosóra, mivel odabenn daczára annak, hogy már minden oldalról hangzott a »szavazzunk! szavazzunk!« kiáltás, újabb és újabb szónok állott fel szólásra.

A künn levő városatyák közt mindjárt a szubvenczió kérdése fölött indult meg a vita. Közülök egyik, ki a teremben is ellene kelt a szubvenczióknak, így védte a maga álláspontját:

— Hát már hogy szavazzam meg a szubvencziót, mikor a színház mindent szolgál, csak a magyar kulturát nem. Például, én a mult saisonban is a hányszor csak színházban voltam, a »Lotti ezredeseit« voltam kénytelen végig nézni.

Erre a körülötte csoportosuló városatyák hangos kacajra fakadtak, mert mindnyájan állandó színházlátogatók lévén, mindjárt kisütötték, hogy az illető a mult színi évadban kétszer volt összesen színházban és a két menetel között hosszabb idő telvén el, véletlenül mind a kétszer *Lottit* adták.

* **Az új elme-kórház lakóinak beköltözése.** A Hidegser- illetve Kórház-utca végén ott áll már teljesen készen a hatalmas új elme-kórház s várja lakóit. A napokban a biharmegyei kórház elmebeteg osztályából már átszállították az elmebajosokat, most pedig a Budapest-ről küldött elmebetegek szállítása folyik. Tegnapelőtt negyvenet, tegnap hatvanat hoztak. A társadalom eme szánandó alakjait hozó vonat kijebb jött az állomáson s úgy szállították őket a szántóföldeken keresztül az elme-kórházba kellő fedezet mellett. Budapestről különben még e hét folyamán folyton szállítják az elmebetegeket.

x **Ma már mindenki tudja, hogy városunk legelőnyösebb bevásárlási forrása *Wallerstein Fülöp Fiai* nagyáruháza (Nagyvárad, Bémer-tér), hova bizalommal fordulhat mindenki szükségleteit beszerezni. Mi részünkről ez uton ajánljuk olvasóközönségünk szives figyelmébe. Bővebb felvilágosítással szolgál a czég lapunk mai számában közölt hirdetése.**

SZÍNHÁZ.

Nagymama.

— *Sima Antónia* bemutatkozása. —

A bemutatkozó naivák mindig szóhoz jut-tatják *Csiky Gergely* jó, öreg *Nagymamáját*. Az iskolából hozzák a kedves derűs vigjátékot s még sem panaszkodunk, ha ismételtén visszontlatjuk, mert a magyar lélek kedves, mesterkéletlen humorát hozza a színpadra. Egy-egy ilyen magyar este után bármily banálishan hangozzék is, el kell mondanunk, hogy van a mi színműirodalmankban egy pár testvére a *Nagymamának*. Magyar lélekből fakadt örökbecsű színmű, a melyeknek bizony-bizony többször helyök volna Szigligeti színpadán.

Tehát köszönet *Sima Antónia* k. a.-nak, hogy szóhoz juttatta *Csiky Gergelyt*. Másodszor pedig elismeréssel kell megemlékeznünk a kisasszony rutinus készütségéről, eleven temperamentumáról, melylyel *Mártha* szerepét kiszínezte. De mintha a kisasszony egyénisége nem férne meg a naiva szereptörben. Talán több a temperamentuma, mint a naiva fogalma megkívánja.

A Nagymama alakját *Somogyiné* a közvetlenség meleg hangján szólaltatta meg. Különben is ez a szerep régi ismert alakítása *Somogyiné*nek.

Meglepően ügyes alakítást mutatott *Szöke* Sándor, ez az intelligens fiatal színész, a ki egy év alatt szokatlanul nagyot haladt előtünk. Oly kedves, közvetlen félszűrséggel játszott az első felvonásban s oly őszinte hangját találta el a szerelemnek a másodikban hogy régen nem volt alkalmunk ilyen őszinte igaz hangot hallani a színpadunkról. Ami pedig rutinus eleganciáját illati, mintha egy fej-

lődő kiváló bouviant színészt sejténék benne.

Krasznai és Benkő Jolán méltó partnerei egymásnak s igazi karikatúrái Csiky alakjainak.

Deési és Agnelly kifogástalanul elegáns volt. **Bognár** pedig a hagyományos érdes katonai hangot találta el, míg **Bérczi** igyekezett dallamos páthosszal szónokolni, amit a legkevésbé sem szemrehányólag irunk ide róla.

Pár szavas szerepében igen ügyes volt **Koháriné**.

Drótostót. Ma Lehar operettje, a Drótostót körül szüire Parlaghy Kornéliával a női főszerepben.

Szegény Jonathán. Mitőcker pompás operettje kerül szombaton szüire **Mezey** Jolán felléptével. A többi főszerep **Ruzsinszky** Ilona, **T. Pogány** Janka, **Agnelly** Irén, **Békéfy**, **Horváth** Kálmán, **Szathmáry**, **Deési** Bognár és **Bérczi** kezében van.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 48. Bérletszám 42. (páros.)

Ma, pénteken 1903. november 13-án:

Drótostót.

Operette

HELYARAK: Nagypáholy 14 koron. Földszinti és első emeleti páholy 12 kor. Másodemeleti páholy 8 kor. Zsölye 3 kor. Közszék 2 k r. 40 fill. Támlásszék, 2 kor. Erkélyülés 1-ső sor 1 kor. 20 fill., közép 2-ik sor 1 kor. Erkélyülés oldal 2-ik sor 80 fill. II. emeleti zártszék 60 fill. Földszinti állóhely 1 kor., Diák és katonajegy a földszintre 60 fill. Karzati állóhely 40 fill. Egy szinlap 20 fill.

Jegyek előre válthatók a színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárváltás 7 órákor.

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3. órától előre válthatók.

Kezdeté fél 8 órákor, vége 10 órákor.

Holnap, szombaton november 14-én

Szegény Jonathán.

Operette.

NYILTTER.

Mikor örülhetünk?

Csak akkor, ha szükségletünket mielőtt beszerezniök meggyőződést szerzünk, mily remek raktár áll rendelkezésünkre

Telcsér Mátyás

divatruházában **Zöldfa-utca,**

mely üzlet teljesen ujonnan a legszebb és legdivatosabb árukkal lett berendezve, úgy hogy a legjobb árut kereső közönség is megtalálja szükségletét és ár tekintetében föltétlenül olcsóbb, mint bárhol, úgy hogy már 10 frt. bevásárlásnál is nagy pénzüsszeget takaríthatunk meg. Remek választék őszi és téli újdonságokban, különösen figyelemreméltó nagy vászon raktáram és kész női ruha raktáram. Alkalmi vétel:

Kész blousok 50 krtól
Teniszt barhet 11 krtól
100 ágyszerű 65 krtól
Szőnyeg . . . 9 krtól 467.

Ingyen fénykép.

Kálmán Sándor

ékszerész,

Nagyvárad, Szt. László-tér.

Ajánlja: *Drágakövek, ékszerek, arany és ezüst ajándéktárgyak, női és férfi aranyórák, ezüst evőeszközökből álló nagy raktárát, a legcsodálatosabb szabott árak mellett.* 433.

Javítások és átalakítások a legfinomabb kivitelben.

Telefonszám: 409. Telefonszám: 409.

Kiárusítás

dizsműárak

és

gyermekjátékban.

Mint hogy az uri divat raktáramat lényegesen megnagyobbítottam, helyszűke miatt a dizsműárakat u. m. *Bronzárak, Dohányzóeszközök, Diszórak, kasetták, China-ezüst tárgyakat, Alpaca-ezüst kanalak és evőeszközök, faldíszeket, gyermekjátékokat* mélyen leszállított árakon, sőt beszerzési áron alul is teljesen kiárusítom.

Leipnik Mihály,

Olaszi, Bémer-tér. 449

Igazságszolgáltatás.

Kalmár királysértési pöre.

— Esküdtbírói főtárgyalás. —

Dr. **Kalmár** Antal szabadkai ügyvéd és lapszerkesztő tudvalevőleg könyvet írt a királyról és a könyv tartalma miatt az esküdtbíróóság a közelmúltban királysértés címén négy hónapi államfogházra ítélte. Dr. **Kalmár** ezenkívül ez év május havában »Királyi esküszegés« cím alatt vezércikket írt egyik fővárosi napilapban.

A budapesti büntetőtörvényszék mint esküdtbíróóság a mai napra tűzte ki az ügy tárgyalását. Délelőtt tíz órákor távirat jött. Aggasztó Péter előkhöz, amelyben **Kalmár** tudatja, hogy ágyban fekvő beteg és így nem jelenhet meg. A törvényszék ez okból a tárgyalást elnapolta a jövő havi esküdtbíróisági ülésre.

IRODALOM.

Mit ígér és mit ad a szociáldemokrácia. Irta: **Nagy** János. A Magyar Nép Könyvtára XI. kötete. Budapest. Kiadja a Szent István-Társulat 1903. 80 l.

Most, hogy a szociáldemokraták mindenfelé terjesztik vallásellenes irataikat, nagyon időszerű gondolat volt a magyar nép számára ezt a füzetet kiadni, mely népszerű és világos előadásban czáfolatát adja azoknak a csábító ígéreteknek, melyekkel a szociáldemokraták a falusi nép között is híveket iparkodnak szereztetni. Az egyes szakaszok címfejliratai elég tájékoztatást adnak a művek tartalmáról. Ezek így hangzanak: O-szuk föl a földet! A szociálista földi mennyország. Milyen lesz a szociálista paradicsom a valóságban? A szo-

ciálista államban mindenki egyformán fog dolgozni. A munkafelosztás. Kell-e felsőbbség? Hogyan válik be a szociálizmus a valóságban? Mi által lehet az igazi testvériséget megvalósítani? Kik csinálják a szociáldemokráciát? Mi célból csinálják a szociálistát? A szociálisták fegyverei. Szavak és tettek. Milyen a szociálista szabadság? Szociálista elvek és programok. Lehet-e a vallás magántűgy? Vegyük el a papok vagyónát! Hol a baj? Hol az orvosság?

Mint e tartalomjegyzékből kitétnék, a könyvecske egész kis antiszociálista káté, mely röviden megadja a feleletet a szociálista vezérek reredes slágerjaira és betekintést enged abba a rágalmak műhelyébe, melyben a szociálista agitátorok fegyverei készülnek.

Előszót a műhöz dr. **Giesswein** Sándor, a Szent István-Társulat elnöke írt. Ara a kartonba fűzött és csinosan kiállított műnek 30 fillér.

Ezen időszerű művet minél tömegesebb terjeszthetése érdekében, a kiadó Szent István-Társulat a következő árakon szállítja: 25 példány 7 kor. 50 fillér helyett 6 kor.; 50 példány 15 kor. helyett 10 kor.; 100 példány 30 kor. helyett 16 kor. A küldés portómentesen történik. Megrendelhető a Sz. István-Társulatnál, Budapest VIII. Szentkirályi-utca 28.

Malthus. Smith Adám a modern ipar fejlődésének kezdő korszakában, midőn az emberi elme ezen újabb csodájáról a jólét fokozását várták, írta meg azt a nagy művét, mely a munkát és ennek felosztását állítja oda legfőbb gazdasági tényezőül. Ennek a korszaknak, midőn szinte gyógyíthatatlannak látszottak az új gazdasági fejlődés útjait sebek, szintén meg volt a maga theoretikusa, Malthus Tamás, de tanát a század épen nem igazolta s ma nincs más, csupán tanulságos emléke annak a hatásnak, melyet a pauperismus a gondolkodó emberekre gyakorolt.

Malthusról szól a Nagy Képes Vitágtörténet most megjelent 200. füzet.

A 12 kötetes nagy munka szerkesztője **Marczali** Henrik, egyetemi tanár, ki egyúttal a kötet írója is. Egy-egy gazdagon illusztrált kötet ára díszes félbőr-kötésben 16 korona; fűzetként is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság Budapest, VIII. Ullői-ut 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés útján, havi részletfizetésre is.

REGÉNY CSARNOK.

Az orvos és betege.

Irta: **Conan Doyle.**

6.

No hiszen nem lett belőle szerencsétlenség! — szoltam én nevetve. — Csak sok fejtörést okoztak nekem. Ha ön, uram, ismét szives volna a várószobában helyet foglalni, egyszeribe folytatjuk a tegnapi oly hirtelen megszakadt vizsgálatot.

Vagy egy félóráig beszélgettem az öreg urral a betegség tüneteiről, irtam neki orvosságot s láttam, midőn a fia karján távozott.

Mondtam már önöknek, hogy **Blessington** ez időtájt szokta napi sétáját megtenni. Nemsokára a betegek távozása után hazajött s hallottam, amint fölment a lépcsőn. A következő pillanatban vissza lerohtant s a kémleletől valósággal örülten rontott be a szobámba.

— Ki volt fenn a szobámban? — kiáltotta.

— Egy lélek sem! — válaszoltam én.

— Szentelen hazugság! — rikácsolta **Blessington**. — Jöjjön fel és győződjék meg maga.

Nem vettem tőle zokon sértő beszédet mert egészen magánkivül volt a félelemtől. Mikor szobájába értünk, rámutatott a világos szőnyegre, a melyen különböző lábnyomok voltak.

— Talán tőlem valók ezek, mi? — kiáltotta reszketve.

A lábnyomok sokkal nagyobbak voltak, semhogy **Blessington**tól származhattak volna s különben is egészen frissek. Mint tudhatják, ma

délután erősen esett az eső s a két oroszon kívül egyetlen egy beteg sem járt nálam. — A dolgot nem lehetett másképpen megmagyarázni, mint hogy a városzobában várakozó fiatal ember előttem ismeretlen okokból fölment Blessington szobájába mialatt én atyjával beszélgettem. A szobában semmi sem változott: semmi sem volt a helyéből elmozdítva semmi sem hiányzott s kizárólag a lábnyomok bizonyították, hogy valóban járt valaki a szobában.

Blessington az eset, mely természetesen senkinek sem lett volna közömbös, minden mértéken felül felizgatta. Hangosan zokogva rogyott székébe s alig volt képes egy összefüggő mondatot kihozni. Az ő kívánságára elhatároztam, hogy tanácsot kérek öntől, Holmes ur. A dolog valóban fölöttébb különös, ámbar Blessington határozottan túlságosan nagy jelentőséget tulajdonított neki. Ha Holmes ur szives volna s velem jönne, Blessington talán egy kissé megnyugodnék. Hogy én meg tudná találni nyitját a különös eseménynek, ezt alig merem remélni.

Sherlock Holmes olyan feszülten hallgatta végig a hosszú elbeszélést, hogy látni lehetett, mennyire érdekli az egész ügy. Arca vonásai ugyan mozdulatlanok maradtak, mint mindig, de szemhéje mind mélyebbre húzódott le a szemére és pipájából egyre sürűbben gomolygott a füst az érdekes történet minden meglepő fordulatánál. Alig végezte el doktor Trevelyan elbeszélését, Holmes szó nélkül fölkel, kezembe nyomva a kalapomat, fogta a magáét és követte doktor Trevelyant, aki már künn is volt az ajtón. Egy negyed óra múlva már a Brook-utczában voltunk a doktor háza előtt, mely komor és disztelen volt, mint Westend legtöbb bérkaszárnája. A szolga bebocsájtott bennünket s mi felsiettünk a lépcsőn.

Ekkor valami egészen váratlan dolog történt. Az emeleti folyosó lámpája egyszerre kialudt s a sötétben egy rikácsoló, remegő hang szólt meg:

— Ha még egy lépést tesztek, lövök.
(Folyt. köv.)

Az obstrukció.

— Éjjeli táviratunk. —

Budapest, nov. 13.

A megújult obstrukció első napján szokatlan élénk energiával folyik a küzdelem. Az ellenzék kész haditervvvel áll szembe a kormánnyal s hajnali három óráig a szónokok be vannak osztva.

Kaas Ivor báró délután 2 óráig beszélt. Beszéde után a holnapi napirend megállapításánál.

Tisza István emelkedett fel, de amint kiejtette a szót! Ujjonczjutalék, óriási zaj fojtotta el hangját. Kezdi már megint! Olyan nincs! Nem eszik belőle! Zugott az ellenzékéről óriási zsvajban.

Végre sikerült Tiszának szóhoz jutnia. Kéri, hogy tüzzék a holnapi napirendre az ujjonczozási javaslatokat. Indokolásában céltalan és eredménytelennek mondja a képviselőház munkájának megzavarását.

Erre Thaly Kálmán magyarázatot kér, hogy mily értelemben használta a miniszterelnök a céltalan és eredménytelen jelzőt. Talán az ő programja céltalan? Valószínű. (Derűtség balról. Nagy zaj.)

Thaly felszólalása után Perczel Dezső házelnök jelenti, hogy többen szót kértek a házszabályokra vonatkozólag. Erre nézve aggályosnak tartja a tömeges felszólalást . . .

Egyszerre óriási zaj tör ki az ellenzéken. Ohó! kezdődik az elnöki erőszak. A zaj közben Olay írásban kér zárt ülést. Az elnök szünetet rendel. Három órákor megnyitják a zárt ülést.

Elsőnek Rakovszky beszél. Kifejti, hogy a miniszterelnök hamis indokokkal akarja kieroszakolni az ujjonczjavaslatok napirendre tűzését. Pedig az alkotmányellenes, míg a javaslatokra szükséges fedezetet a ház meg nem szavazta. Beszéde további folyamán kijelenti, hogy az elnökség mindinkább eltávolodik Apponyi intenczióitól.

Erre vonatkozólag Perczel magyarázatokba bocsátkozik.

Holló Lajos és Kubinyi beszélnek ezután. Öt órákor Lengyel Zoltán kezd beszélni s mert a teremben még nem gyújtottak lámpát, szünetet kér. Az elnök elrendeli a szünetet s a lámpák felgyújtását.

Szünet után Lengyel folytatva beszédét fejtegeti a szólásszabadságot, követeli, hogy a függetlenségi párt képviseltessek a delegációban. Ismét szünetet kér. Hat órákor folytatja beszédét. Alkotmánysértésnek tartja az indemnitás előtt napirendre tűzni az ujjonczjavaslatokat.

Hét és fél órákor Gabányi kezd beszélni. Ismerteti az obstrukció egész történetét. Nyolcz órákor Várdi a katonai vívmányokról kezd beszélni. Kilencz órákor Udvardy Ferencz ismét a katonai kérdésekkel foglalkozik.

Jobb! közbekiálltanak:

— Újakat kérünk!

Balról visszazugnak:

— Elég fontos kérdés az, hogy hozzászóljunk.

Ballagi: Látszik, milyen sokan hallgatják.

Udvardy kéri a képviselők megszámlolását.

A teremben összesen 87-en vannak.

A folyosó annál népesebb. Elénk csoportokba verődve nyüzsögnek a különböző pártú képviselők. Számosan a vezető politikusok közül ujságírókkal tárgyalnak. Vitatják az eshetőségeket.

Általános hangulat, hogy reggelig elhúzódik az ülés. A buffetben, a folyosókon erre készülődnek.

Az ellenzéken megállapították az éjszakai szónokok sorrendjét. Tíz-tizenegyig Pap Zoltán, aztán Szederkényi és Kaas Ivor beszélnek még reggeli 3 óráig.

TAVIRATOK.

Kitüntetések.

Bécs, nov. 12. A Wiener Zeitung jelenti: O felsége hidvégi gróf Nemes Albert másodosztályú követségi tanácsosnak a Lipót-rend lovagkeresztjét és szédeni báró Ambrózy Lajos követségi titkárnak a III. osztályú vaskoronarendet adományozta. (M. T. I.)

Az olasz királyi pár utja.

London, nov. 12. Hivatalosan jelentik, hogy az olasz királyi pár a Viktoria and Albert yachton 17-én érkezik Portsmouthba. Cherbourgól angol hajóraj kíséri a Viktoria and Albertet Portsmouthig, hol a királyi párt a hajóraj üdvözléssel fogadja és a walesi herceg üdvözl. Ezután a királyi pár Windsorba fog menni. A londoni látogatás e hó 19-ére van kitűzve, a mely napon Goldhallban lesz reggeli. Hir szerint a királyi pár 21-én tér vissza Cherbourgba. (M. T. I.)

Virchow hagyatéka.

Berlin, nov. 12. A Vossische Zeitung szerint Virchow Rudolf özvegye a berlini orvosi társaságnak adományozta a férjétől hátrahagyott 7000 kötetes könyvtárát. (Magy. Táv Irda.)

Harcz Manduriáért.

London, nov. 12. A Daily Mail azt jelenti Tiencinből, hogy Juansikkai közölte a kínai kormánnyal, hogy 45.000 főnyi seregge rendelkezik, a mely készen áll Mandsuria megszállására. (M. T. I.)

KÖZGAZDASÁG.

Értéktőzsdé

Budapest, nov. 12.

Osztrák hitel	688.50
Magyar hitel	749.50
Allamvasut	694.—
Rimamurányi	488.—
Magyar jelzálog	535.25
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Határidők.

Budapest, nov. 12.

Buza októberre	7.36
Buza áprilisra	7.38
Tengeri	6.26
Rozs okt.	6.80
Zab ápr.	5.90
Káposzta, repce, aug.	11.90

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1903. nov. 12-én.

Magyar aranyjárdék 4	118.25
Magyar koronajárdék	98.30
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4/2	—
Magyarvasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	—
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-ból	—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	98.15
Italmérségi jog megváltási kötvény	—
Horváth szlavonföldterhermentesítési kötvény	97.75
Magyar nyereséj-sorsjegy-kölcsön	206.—
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	154.—
Osztrák járdék papirban	100.25
Osztrák járdék papirban	100.50
Osztrák járdék aranyban	119.25
Osztrák korona	99.75
Osztrák államsorsjegyek	156.—
Osztrák magyar bank részvény	16.10
Magyar hitelbankrészvény	732.—
Osztrák hitelintézet részvény	665.—
Párisi vista	19.05
29 frankos arany (Napoleon'dor)	117.17
Németbirodalmi márka	239.62
Londoni vista	95.20
20 márkás arany	23.47

SZERKESZTOI POSTA.

F. N. A kéreztett lakcím: Bécs, IX. Alserstrasse 28.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Nagyvárad-város rendőrkapitányi hivataldtól.

20635

1903. sz.

Hirdetmény.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala, mint I. foku iparhatóság ezennel közhírré teszi, hogy a Kohn Ignác által felállítani szándékolt gőzmalom telepengedélyezése tárgyában folyó évi november hó 18-ik napjának délutáni fél 4 órájára a Kolozsvári-utczai 66. számú házhoz helyszini tárgyalást tűzött ki, amely körülményről az érdekeltek oly figyelmeztetéssel értesítettnek, hogy eselleges kifogásaikat a helyszini tárgyalás alkalmával adják elő, mert a későbbben teendő felszólamlások figyelembe vétetni nem fognak.

Nagyvárad, 1903 november hó 9-én.

Gerő,

z főkapitány.

Kiadó lakás.

A Kossuth-utcai Mezey-féle házban egy I. emeleti lakrész, mely áll: 2 utcai szoba, 3 udvari szoba, 1 üveges teras, 1 cselédszoba és mellékhelyiségekből, 1904 május hó 1-től kiadó.

Bővebbet a házmesternél. 488

Új! VENDÉGLŐ Új!

A n. é. közönségnek, jó ismerőseimnek és barátainak van szerencsém becses tudomására hozni, hogy Nagy-Körözs-utca 1. szám alatt, egészen újonnan épített helyiségben egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

vendéglőt

nyitottam.

A gyönyörűen festett és berendezett nagy és kényelmes éttermemben tisztelt vendégeim kitűnő étellel, tisztán kezelt legjobb minőségű italokkal lesznek előző-kény és legpontosabb kiszolgálás mellett ellátva és hiszem, hogy a teljes megelégedés folytán gyakran fognak megjelenésükkel szerencsétlenni.

A nagybecsű közönség pártfogását kérve vagyok

mély tisztelettel

SZABÓ GYULA,

vendéglős.

Nagy Körözs-utca 1. szám.

4458/1903. sz.

Pályázati hirdetmény.

A városi villamosmű szabályrendelet 8. §. 1. pontja értelmében szervezett 1600 korona évi fizetéssel és 400 korona lakbér illetményvel javadalmazott leolvasó állásra ezennel pályázatot hirdetek.

A pályázók kötelesek a szabályrendelet 9. §. 3-ik bekezdése szerint ipariskolai képzettségüket igazolni.

Felsőipariskolai képzettséggel, vagy kiváló szakbeli gyakorlattal rendelkezők

előnyben részesíttetnek. A leolvasó szolgálati szerződés mellett fog alkalmaztatni.

A leolvasó óvadéka egy évi fizetésének megfelelő összeget tartozik a város pénztárába készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban elhelyezni.

A pályázati kérvények szabályszerűen felszerelve 1903. évi november hó 20-áig Nagy-Várad város polgármesteri hivatalához nyújthatók be. Az elkésztett beadott, vagy hiányosan felszerelt pályázati kérvények figyelembe vételét nem fognak.

Nagyvárad, 1903. évi november hó 6-án.

Rimler Károly,

488

polgármester.

Nagyváradon és vidékén

LUKÁCS VILMOS

(Budapest, V., Fürdő-utca 10.)

a. m. kir. szabad.

490.

Osztály-sorsjáték

főelárústitója

bankházának osztálysorsjegyei csak nálunk kaphatók.

Megrendelések posta útján a pénz előleges beküldése, vagy utánvétel mellett eszközölhetnek.

Kiváló tisztelettel:

a „NAGYVÁRAD” kiadóhivatala Uri-utca 702. sz.

Az I. osztályu sorsjegyek árai: 1 egész 1 fél 1 negyed 1 nyolczad
à 12 k. à 6 k. à 3 k. à 1.50 k.

Vászon, fehér és asztal reműek, damast áruk elismert legelőnyösebb árban. Tartósságért kezességet vállalunk.

Teljes menyasszonyi kelenyűk remek kivitelben 100 frttól 5000 frttig.

Férfi és gyermek fehérneműek, ingek, kézelők, gallérok, harisnyák, zsebkendők, jäger és trico alsó ruhák nagy választék és nagyon olcsó árakban.

Egy férfi gallér 10 kr.,
1 pár kézelő 20 kr.

Berliner és posztó nagy és fél nagy kendők, fejkendők, selyem, chachemir és delainból, selyem, zsenillier, gyapju schawlok.

Egy gyapju schawl 45 kr.

paplan és matrác

készítettés saját felügyeletünk mellett, gyönyörű kivitelben, továbbá pluss, pique és trico paplanok.

Valódi angol és francia különlegességek, czybeline, schottisch és doubl kelmékben gyönyörű választék — ugyszintén olcsóbb kelmékben is — 120 centiméter széles, már 25 krtól kezdve.

Óriási választék fekete és színes ruha és blous selymekben, sina selymek, minden létező minőség és színben a legolcsóbb árakban.

Remek kivitelű diszek, selyem applicatio — chantülle és valancien csipkék, fekete fehér és ecrü színekben, — kivételes olcsó árakban.

Fiók-üzlet:
Debreczen
Piacz-utca.

Fő-üzlet:
Nagyvárad
Bémer-tér.

Fiók-üzlet:
Kisvárdá
László-tér.

ÉRTESÍTÉS

Van szerencsénk a n. é. közönséget értesíteni, hogy a közelgő őszi és téli időnyre raktárunkat nagy mennyiségben a legujabb és legdivatosabb árukkal és nagy alkalmi vételekkel felhalmoztuk és kérjük az igen tisztelt vásárló közönséget a saját érdekében is, hogy szolid és legolcsóbb áruinkról s pontos kiszolgálásról általánosan elismert üzletünket felkeresni sziveskedjék.

Kiváló tisztelettel

WALLERSTEIN FÜLÖP FIAI.

Szolid szabott áruk tulfizetés teljesen kizárva.

Különösen figyelemre méltó!

Az újonnan berendezett női és gyermek confection raktár dús választékban, eredeti modellek.

Salon szőnyegek, futó, velvet tapersy és spárga szőnyegek függönyök, lambrekinok, fali és ágyelő szőnyegek, ágy garnitúrák, csipke és tall függönyök, fehér — crem és ecrü színben állandóan óriási választékban és legolcsóbb árakban.

Egy ablak szövet függöny már 95 krért.

Mindennemű bélék áruk és hozzá való szabott árakban.

Egy ruhához teljes hozzávaló 1 frt 35 kr.

Teljes csecsemő kelengyék gyönyörű kivitelben igen olcsó árakban.

Kocsi és plüss takarók,

gácsi és brassói pokróczok, méter és darab száma.

Eredeti gyári ár.